piete
INITIAL ENTREPRENEURSHIP TEACHER EDUCATION

Funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

DAAD
Deutscher Akademischer Austauschdienst
German Academic Exchange Service

Umiejętności przedsiębiorcze w kształceniu nauczycieli

przetłumaczone przez Anna Wieczorek i Maciej Mitrega

univations
University of Economics in Katowice
pht Pädagogische Hochschule Tirol
MCI The Entrepreneurial School
SZTE University of Szeged
ATH University of Bielsko-Biala
UIIN University Industry Innovation Network

Ten utwór jest objęty licencją Creative Commons Uznanie autorstwa-Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-ShareAlike 4.0 International License.

Zgodnie z licencją, jesteście wolni:

SHARE - kopiowanie i redystrybucję materiałów na dowolnym nośniku lub formacie

ADAPT - remiksowanie, przekształcanie i budowanie na bazie materiałów

Licencjodawca nie może cofnąć tych swobód tak długo, jak długo przestrzegasz warunków licencji.

Na następujących warunkach:

Uznanie autorstwa - Musisz podać odpowiednie uznanie, podać link do licencji i wskazać, czy zostały wprowadzone zmiany. Możesz to zrobić w każdy rozsądny sposób, ale nie w sposób, który sugeruje, że licencjodawca popiera Ciebie lub Twoje użytkowanie.

Niekomercyjny - Nie wolno wykorzystywać materiału do celów komercyjnych.

ShareAlike - Jeśli remiksujesz, przekształcasz lub budujesz materiał, musisz rozpowszechniać swój wkład na tej samej licencji co oryginał.

Brak dodatkowych ograniczeń - Nie wolno stosować warunków prawnych ani środków technologicznych, które prawnie ograniczają inne osoby od wykonywania czegokolwiek, na co zezwala licencja.

Uwaga:

Nie musisz stosować się do licencji w odniesieniu do elementów materiału będących własnością publiczną lub w przypadku, gdy Twoje użycie jest dozwolone przez odpowiedni wyjątek lub ograniczenie.

Nie udziela się żadnych gwarancji. Licencja może nie dawać użytkownikowi wszystkich zezwoleń niezbędnych do zamierzonego wykorzystania. Na przykład, inne prawa, takie jak prawo do wizerunku, prywatności lub moralne mogą ograniczać sposób korzystania z materiału.

Kompilacja "Entrepreneurship Education Capacity Building Compilation" została opracowana i wykonana przez dr Szabolcsa Prónaya (University of Szeged) przy udziale przedstawicieli partnerów projektu PIETE:

Daniel Worch (Univations GmbH)

Florian Bratzke (Univations GmbH)

Sandra Bier (Univations GmbH)

Christine Pirhofer (Management Center Innsbruck - MCI)

Desiree Wieser (Management Center Innsbruck - MCI)

Anita Zehrer (Management Center Innsbruck - MCI)

Mario Vötsch (University College of Teacher Education Tyrol)

László Kinyó (University of Szeged)

Edit Tóth (University of Szeged)

Anna Wieczorek (University of Bielsko-Biala)

Maciej Mitrega (University of Economics in Katowice)

Alexandra Zinovyeva (University Industry Innovation Network)

PIETE - WITAMY!

Aby osiągnąć nowe horyzonty w dążeniu do wzrostu gospodarczego i innowacji, europejskie instytucje edukacyjne muszą rozpalić ducha przedsiębiorczości wśród uczniów w każdym wieku. W rzeczywistości kompetencje w zakresie przedsiębiorczości nie są już uważane za istotne jedynie przy zakładaniu nowych przedsiębiorstw. Uważa się je raczej za mające zastosowanie we wszystkich dziedzinach życia (Entrepreneurship Education. A guide for Educators, 2014, s. 7) oraz za kluczowe dla sprostania wyzwaniu uczenia się przez całe życie, jak wielokrotnie podkreślali decydenci polityczni UE.

Nasz finansowany z programu Erasmus+ projekt "Partnerstwo na rzecz wstępnego kształcenia nauczycieli przedsiębiorczości" (Partnership for Initial Entrepreneurship Teacher Education, PIETE) został zainspirowany tym nowym zakresem kształcenia w zakresie przedsiębiorczości. PIETE wspiera rozwój kompetencji w zakresie przedsiębiorczości w instytucjach szkolnictwa wyższego, które są odpowiedzialne za doskonalenie zawodowe nauczycieli. W tym celu opiera się na Europejskich Ramach Kompetencji w zakresie Przedsiębiorczości (EntreComp), a także na instytucjonalnych tandemowych konstelacjach pomiędzy ekspertami w dziedzinie przedsiębiorczości i wstępnego kształcenia nauczycieli. Cechy te sprawiają, że PIETE jest jedyną w swoim rodzaju paneuropejską inicjatywą pilotażową o dużym potencjale oddziaływania na uczniów szkół przedszkolnych, którzy wkrótce staną się częścią nowego pokolenia nauczycieli przedsiębiorczości.

W Univations mocno wierzymy w ideę europejską i jesteśmy dumni z tego, że przewodzimy konsorcjum partnerskiemu PIETE. Dołożyliśmy wszelkich starań, aby PIETE stało się źródłem inspiracji dla tych, którzy chcą rozpocząć równie przedsiębiorcze inicjatywy i chcą rozwijać przedsiębiorcze myślenie wykraczające poza znany zakres. Integralną częścią tych starań jest Kompilacja Kształcenia Przedsiębiorczości - Entrepreneurship Education Capacity Building Compilation.

Z pozdrowieniami,

Daniel Worch

Spis treści

WPROWADZENIE 1

1. Wprowadzenie do EntreComp 4

1.1 Struktura EntreComp 5

2. Wytyczne warsztatowe 11

2.1. Warsztaty typu I - Ogólne podnoszenie świadomości i burza mózgów 11

2.2. Warsztaty typu II - Skoncentrowana dyskusja i opracowanie 15

3. Warsztaty w praktyce: przykłady z konsorcjum PIETE 20

3.1. University of Szeged (SZTE) Warsztat1 21

3.1.1 Kontekst i konstrukcja warsztatu 21

3.1.2: konkluzje powarsztatowe 22

3.2. University of Szeged (SZTE) Warsztat 2 24

3.2.1 Kontekst I konstrukcja warsztatu 24

3.2.2: Konkluzje powarsztatowe 25

3.3. Management Center Innsbruck (MCI) Warsztat 1 29

3.3.1 Kontekst I struktura warsztatu 29

3.4. Management Center Innsbruck (MCI) Warsztat 2 35

3.4.1 Kontekst i struktura warsztatu 35

3.4.2 Konkluzje powarsztatowe 36

3.5. Akademia Techniczno-Humanistyczna (ATH) Warsztat 1 41

3.5.1 Kontekst i struktura warsztatu 41

3.5.2 Konkluzje powarsztatowe 42

3.6. Akademia Techniczno-Humanistyczna (ATH): Warsztat 2 42

3.6.1 Kontekst I struktura warsztatu 42

3.6. Konkluzje powarsztatowe 42

4. Podsumowanie i dalsze kroki 46

WPROWADZENIE

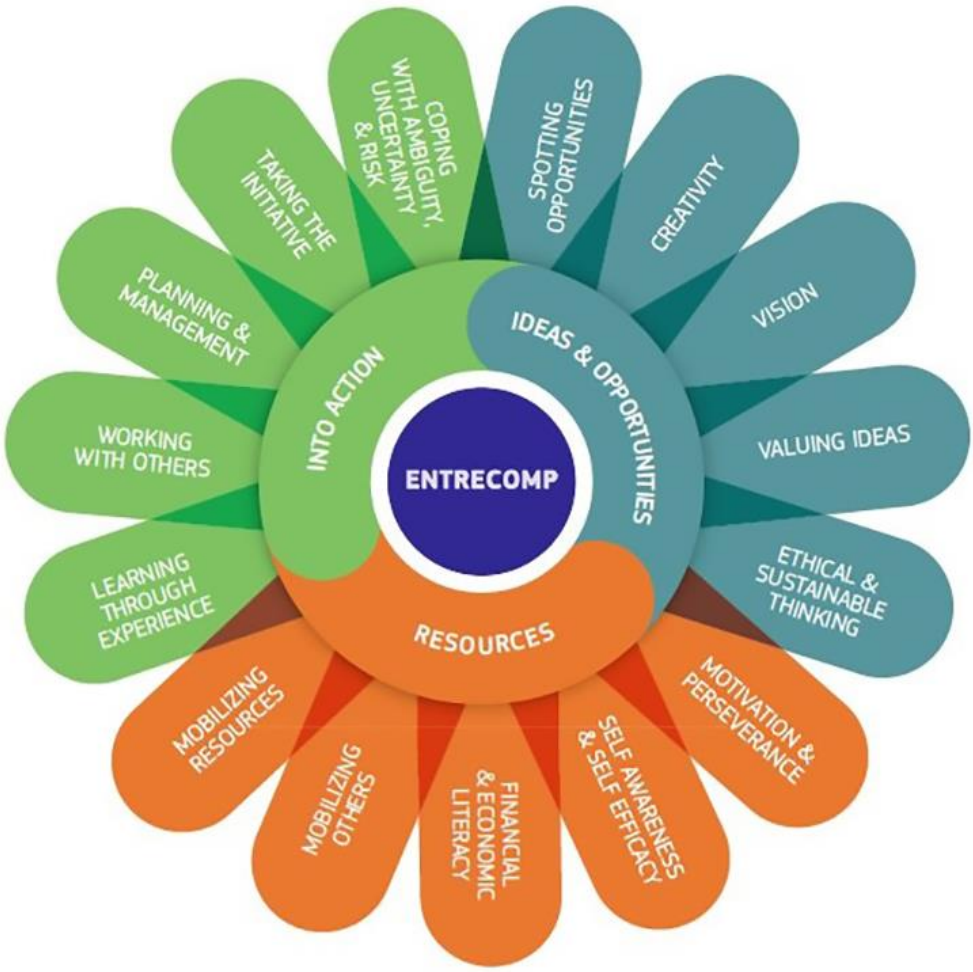
Celem niniejszego dokumentu jest dostarczenie wskazówek dla instytucji wstępnego kształcenia nauczycieli (ITE), które uważają wspieranie rozwoju kompetencji w zakresie przedsiębiorczości za ważny atut edukacyjny. Ma on na celu osiągnięcie tego celu w formie praktycznego i praktycznego przewodnika.

Kształcenie w zakresie nauczania przedsiębiorczości (EE) jest jednym z najważniejszych priorytetów edukacyjnych Unii Europejskiej. Komisja Europejska (KE) określiła "poczucie inicjatywy i przedsiębiorczości" jako jedną z ośmiu kluczowych kompetencji wymaganych od wszystkich członków społeczeństwa opartego na wiedzy. Niemniej jednak kompetencje z zakresu przedsiębiorczości są nadal niedostatecznie reprezentowane w większości programów nauczania - często nie są one w ogóle obecne lub nie są jasno określone. Jedną z przyczyn tego zjawiska może być fakt, że koncepcyjne rozumienie samej EE nie jest jednolite. W większości przypadków utrzymuje się raczej wąskie i w dużym stopniu oparte na biznesie rozumienie, które uznaje EE za działalność edukacyjną/nauczycielską umożliwiającą jednostkom stanie się przedsiębiorcami. W przeciwieństwie do tego, EE może być rozumiane jako wspieranie rozwoju kreatywnego, adaptacyjnego i przedsiębiorczego sposobu myślenia, który ma na celu, między innymi, znalezienie i wykorzystanie nowych możliwości i rozwiązań. Jako takie, EE jest koncepcyjnie znacznie szersze i niekoniecznie związane z tworzeniem nowych przedsięwzięć (biznesowych). Wraz z rozwojem Europejskich Ram Kompetencji w zakresie Przedsiębiorczości (EntreComp), Wspólne Centrum Badawcze KE przyjęło szersze rozumienie EE. W ten sposób zbudowało również koncepcyjny pomost dla tego, w jaki sposób można zintegrować wysiłki na rzecz rozwoju kompetencji w zakresie przedsiębiorczości, które są ukierunkowane na praktykę, we wszystkich sferach edukacji poza studiami skoncentrowanymi na biznesie. Jest to również jedna z głównych motywacji konsorcjum PIETE. Instytucje biorące udział w projekcie mają na celu wspieranie przedsiębiorczego myślenia i działania w zakresie wstępnego kształcenia nauczycieli - dziedziny edukacji, która tradycyjnie nie jest związana z rozwojem kompetencji w zakresie przedsiębiorczości. W rzeczywistości, nauczyciele szkolni kolejnego pokolenia są obecnymi uczniami programów ITE. Będą oni uczyć wiele pokoleń uczniów w oparciu m.in. o wiedzę, koncepcje i narzędzia, które zdobyli w ramach ITE.

Niniejszy dokument ma na celu dostarczenie praktycznych wskazówek instytucjom, które są również zainteresowane "otwarciem drzwi" dla edukacji z zakresu przedsiębiorczości w ramach ITE. W rzeczywistości od edukatorów ITE można początkowo oczekiwać jedynie niskiego poziomu motywacji i zaangażowania, gdy zostaną poproszeni o włączenie i wspieranie rozwoju kompetencji w zakresie przedsiębiorczości jako części ich własnych działań edukacyjnych. Jak przedstawiono powyżej, wąskie rozumienie EE nadal zdaje się dominować w środowisku akademickim. Dlatego też edukatorzy ITE mogą po prostu nie dostrzegać znaczenia EE w swoich kontekstach edukacyjnych.

Dlatego też być może najważniejszym i pierwszym krokiem na drodze do rozwoju EE w ITE jest podnoszenie świadomości na ten temat (zwłaszcza na temat szerszej koncepcji i możliwości zastosowania) oraz korzyści z niego płynących wśród kolegów (edukatorów, wykładowców, pracowników). Kompilacja PIETE Entrepreneurship Education Capacity Building Compilation jest pomocna w radzeniu sobie z tym wyzwaniem.

Dokument składa się z trzech głównych części. W pierwszej części wyjaśniamy EntreComp KE, przedstawiając w ten sposób szerszą interpretację kształcenia w zakresie przedsiębiorczości, a tym samym odpowiedni kontekst koncepcyjny dla projektu PIETE. W drugiej części przedstawiamy koncepcje, które mogą służyć jako praktyczne narzędzia do organizacji warsztatów podnoszących świadomość EE wśród osób kształcących nauczycieli. Konsorcjum PIETE uważa takie warsztaty za kluczowe dla "generowania" ogólnej otwartości na EE. Trzecia część ilustruje przykłady warsztatów, które zostały wdrożone przez konsorcjum PIETE na Węgrzech, w Austrii i Polsce. Benchmarki te zostały włączone do niniejszego dokumentu, aby pokazać praktyczność nakreślonych koncepcji, a także utorować drogę do ich skalowania w innych instytucjach i środowiskach edukacyjnych.

ENTRECOMP
INTO ACTION
IDEAS & OPPORTUNITIES
RESOURCES
COPING WITH AMBIGUITY, UNCERTAINTY & RISK
SPOTTING OPPORTUNITIES
CREATIVITY
VISION
VALUING IDEAS
ETHICAL & SUSTAINABLE THINKING
MOTIVATION & PERSEVERANCE
SELF AWARENESS & SELF EFFICACY
FINANCIAL & ECONOMIC LITERACY
MOBILIZING OTHERS
MOBILIZING RESOURCES
LEARNING THROUGH EXPERIENCE
WORKING WITH OTHERS
PLANNING & MANAGEMENT
TAKING THE INITIATIVE

O EntreComp

1. Wprowadzenie do EntreComp

Nie ma jednolitego i jednogłośnie przyjętego konceptualnego rozumienia tego, co edukacja na rzecz przedsiębiorczości (EE) oznacza i obejmuje. Aby zająć się tą kwestią, Wspólne Centrum Badawcze (JRC) Komisji Europejskiej (KE) zostało zmotywowane do wyjaśnienia podstawowego rozumienia EE i przedstawienia wszystkich dotyczących go pomysłów. Wysiłki te zaowocowały opublikowaniem w 2016 r. Ram Kompetencji w zakresie Przedsiębiorczości (EntreComp). W ramach EntreComp przedsiębiorczość jest definiowana jako przekrojowa kompetencja podstawowa oraz jako "zdolność do działania w oparciu o możliwości i pomysły oraz przekształcania ich w finansowe, kulturowe lub społeczne wartości dla innych" .

W projekcie PIETE traktujemy EntreComp jako punkt odniesienia dla konceptualizacji kompetencji w zakresie przedsiębiorczości. Stosując to rozumienie, udało nam się sprowadzić nasze podejście do wspólnego mianownika i wyprowadzić działania edukacyjne, które były realizowane w wielu instytucjach i krajach. Dlatego też uważamy, że ważne jest zrozumienie podstawowej struktury EntreComp. To właśnie oferuje czytelnikowi poniższy rozdział.

1.1 Struktura EntreComp

EntreComp proponuje wyznaczenie trzech ściśle powiązanych obszarów kompetencji:

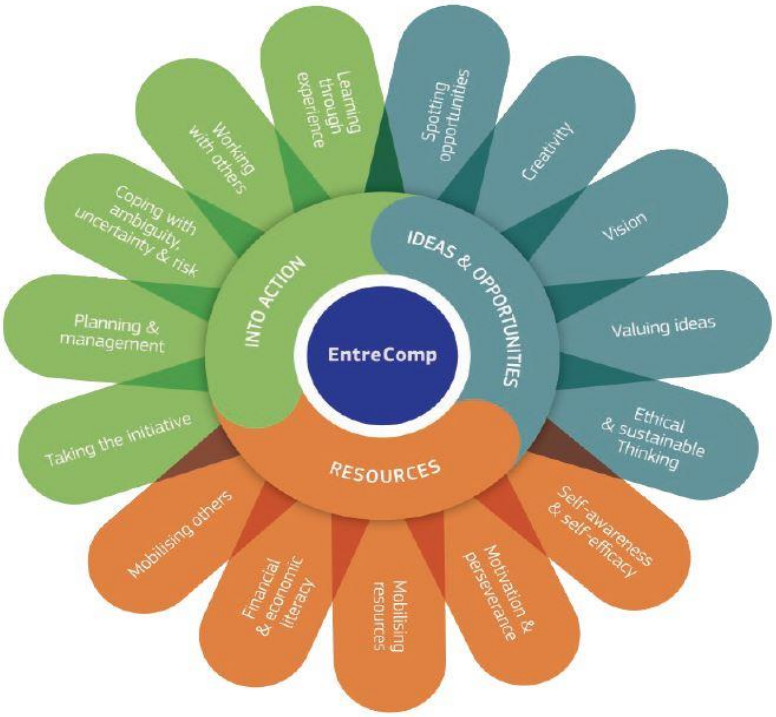
- Do działania

- Zasoby

- Pomysły i możliwości

Każdy obszar kompetencji jest z kolei oparty na pięciu kompetencjach, które stanowią podstawę ram metodologicznych określonych jako "Model koncepcyjny EntreComp". Poniższy diagram przedstawia podstawową ideę tego podejścia ("struktura EntreComp"):

Fig. 1: Struktura EntreCompl

Źródło:: European Commission 2018, EntreComp into Action: Get inspired make it happen.

Zgodnie z ilustracją (Fig. 1), wyznaczenie kompetencji odbywa się na poziomie abstrakcyjnym. Aby móc dokładnie rozróżnić poszczególne kompetencje, EntreComp zawiera krótkie opisy (zwane "wskazówkami"), które wyjaśniają, w jaki sposób kompetencje te mają być rozumiane i stosowane w praktyce. Na przykład, kompetencja "kreatywność" w obszarze kompetencji "Pomysły i możliwości" odnosi się do zdolności do rozwijania kreatywnych i celowych pomysłów. To wyjaśnienie kompetencji jest następnie uzupełnione dalszymi szczegółami (zwanymi

"deskryptorami"), które łącznie zapewniają wszechstronne zrozumienie kompetencji związanych z przedsiębiorczością, które mogą być przekazywane za pomocą edukacji w zakresie przedsiębiorczości (patrz rysunek 2).

Fig. 2: Ilustracja poziomów strukturalnych modelu koncepcyjnego EntreComp

Źródło: European Commission 2018, EntreComp Into Action: Get inspired make it happen.

Po wprowadzeniu przez EntreComp podstawowych kompetencji w zakresie przedsiębiorczości, uzupełnia on model koncepcyjny o "model rozwoju kompetencji". Tutaj w sumie cztery poziomy kompetencji opierają się na sobie nawzajem i są wyróżnione jako:

- Podstawowy poziom kompetencji - "podstawa"

- Poziom kompetencji pośrednich - "Pośredniczący"

- Poziom kompetencji zaawansowanych - "Zaawansowany"

- Poziom kompetencji eksperckich - "Ekspert"

W oparciu o model progresji kompetencji można ocenić jakościowo odpowiednie przejawy istniejących kompetencji w zakresie przedsiębiorczości (indywidualnych lub zbiorowych). Analogicznie do szczegółowego opisu części koncepcyjnej, model rozwoju kompetencji

EntreComp jest również dokładnie wyjaśniony i scharakteryzowany. Z jednej strony poszczególne poziomy kompetencji różnią się zakresem, w jakim zastosowanie danej kompetencji odbywa się przy wsparciu lub niezależnie. Ponadto dla każdego poziomu kompetencji rozróżnia się dwa kolejne etapy. Na tym rozróżnieniu opiera się charakterystyka danej kompetencji i/lub umiejętności niezbędnych do podnoszenia kompetencji. Na przykład w obszarze kompetencji "zasoby" (patrz rys. 3) rozróżnia się, czy jesteś w stanie jedynie z grubsza oszacować niezbędne środki finansowe na realizację projektu, czy też opisujesz potrzeby finansowe za pomocą profesjonalnego, wieloletniego planu finansowego dla różnych scenariuszy, zarówno w formie tabelarycznej, jak i argumentacji. W sumie rozróżnia się osiem różnych poziomów kwalifikacji.

Rysunek 3 ilustruje podstawową strukturę modelu rozwoju kompetencji na przykładzie obszaru kompetencji "Pomysły i możliwości" oraz nieodłączną kompetencję "kreatywność":

Fig. 3: Model progresji EntreComp w odniesieniu do przykładu kompetencji "kreatywnej

EntreComp progression model

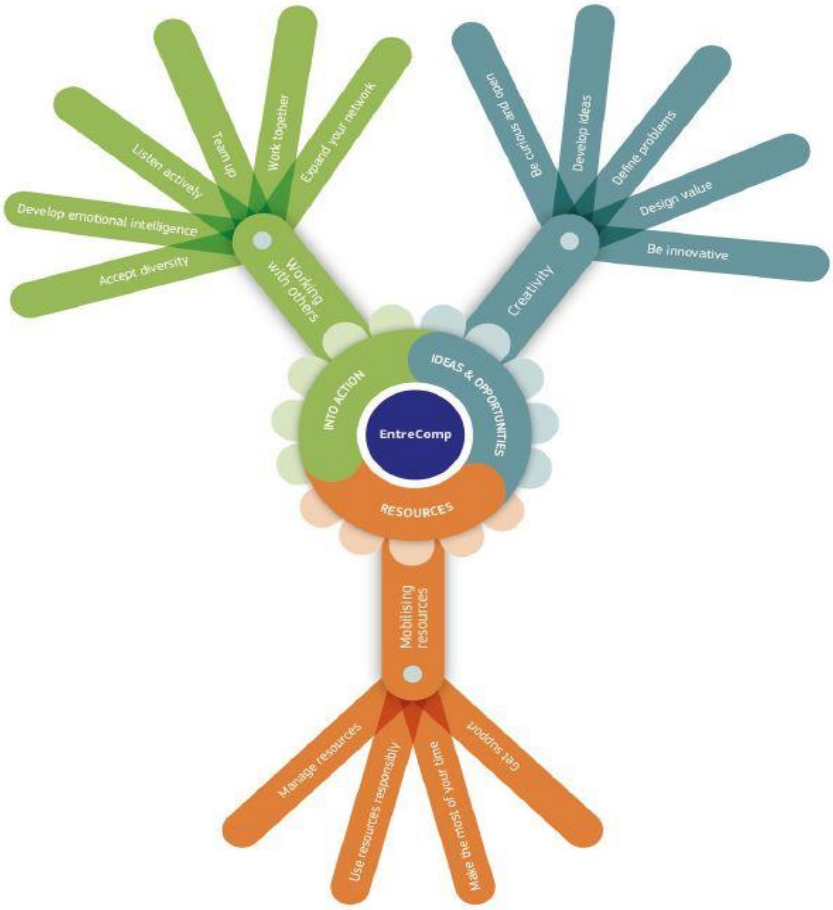
FOUNDATION RELYING ON SUPPORT FROM OTHERS		INTERMEDIATE BUILDING INDEPENDENCE		ADVANCED TAKING RESPONSIBILITY		EXPERT DRIVING TRANSFORMATION, INNOVATION AND GROWTH	
Under direct supervision. (Includes, for example, support by teachers, mentors, peers, advisors, or consultancy services)	With reduced support from others, some autonomy and together with my peers.	On my own and together with my peers.	Taking and sharing some responsibilities.	With some guidance and together with others.	Taking responsibility for making decisions and working with others.	Taking responsibility for contributing to complex developments in a specific field.	Contributing substantially to the development of a specific field.
1. Discover Level 1 focuses mainly on discovering your qualities, potential, interests and wishes. It also focuses on recognising different types of problems and needs that can be solved creatively, and on developing individual skills and attitudes.	**2. Explore** Level 2 focuses on exploring different approaches to problems, concentrating on diversity and developing social skills and attitudes.	**3. Experiment** Level 3 focuses on critical thinking and on experimenting with creating value, for instance through practical entrepreneurial experiences.	**4. Dare** Level 4 focuses on turning ideas into action in 'real life' and on taking responsibility for this.	**5. Improve** Level 5 focuses on improving your skills for turning ideas into action, taking increasing responsibility for creating value, and developing knowledge about entrepreneurship.	**6. Reinforce** Level 6 focuses on working with others, using the knowledge you have to generate value, dealing with increasingly complex challenges.	**7. Expand** Level 7 focuses on the competences needed to deal with complex challenges, handling a constantly changing environment where the degree of uncertainty is high.	**8. Transform** Level 8 focuses on emerging challenges by developing new knowledge, through research and development and innovation capabilities to achieve excellence and transform the ways things are done.
EXAMPLE: LEARNING OUTCOMES / AREA: IDEAS & OPPORTUNITIES / COMPETENCE: CREATIVITY / THREAD: DEVELOP IDEAS							
I can develop ideas that solve problems that are relevant to me and my surroundings	Alone and as part of a team, I can develop ideas that create value for others.	I can experiment with different techniques to generate alternative solutions to problems, using available resources in an effective way.	I can test the value of my solutions with end users.	I can describe different techniques to test innovative ideas with end users.	I can set up processes to involve stakeholders in finding, developing and testing ideas.	I can tailor a variety of ways of involving stakeholders to suit the needs of my value-creating activity.	I can design new processes to involve stakeholders in generating, developing and testing ideas that create value.

Źródło: European Commission 2018, EntreComp Into Action: Get inspired make it happen.

Podstawowe pytanie brzmi teraz: W jaki sposób modele koncepcyjne i modele rozwoju kompetencji są "powiązane" ze sobą w ramach EntreComp? Łączą je tak zwane "wątki" ("motywy przewodnie"). W przykładzie kompetencji "kreatywność" należy wyróżnić następujące motywy przewodnie:

- Bądźcie ciekawi i otwarci
- Rozwijać idee
- Określanie problemów
- Wartość projektowa
- Bądź innowacyjny

Fig. 4: Moduły EntreComp (wątki i kompetencje)

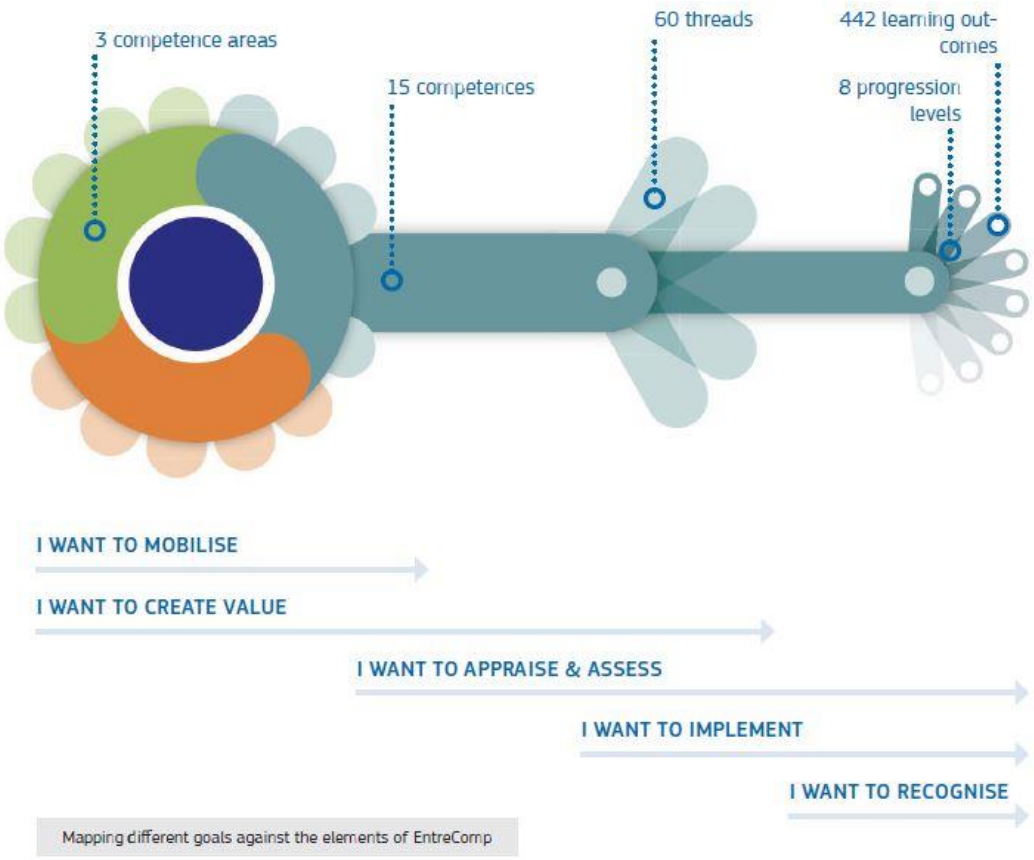
Źródło: European Commission 2018 ("EntreComp Into Action: get inspired, make it happen.").

W związku z tym te "wątki" przyczyniają się do wzmocnienia odpowiednich elementów każdej kompetencji.

Z drugiej strony te "wątki" służą również jako nadrzędne motywy przewodnie dla wszystkich poziomów zaawansowania w danej kompetencji. Te "wątki" są wykorzystywane w ramach EntreComp do konstruowania modelu progresji w odniesieniu do efektów uczenia się.

Ostatecznie w ramach EntreComp uzyskuje się łącznie 442 efekty uczenia się, które pochodzą z danego obszaru kompetencji. Dzięki temu EntreComp może służyć jako narzędzie ułatwiające definiowanie efektów uczenia się w ramach działań EE.

Fig. 5Egzemplifikacja ogólnej struktury ram EntreComp.

Źródło: European Commission 2018 ("EntreComp Into Action: Get inspired make it happen.").

Dla pełnego zrozumienia EntreComp, w tym podejścia, z którego pochodzą ramy odniesienia, zalecamy oficjalną publikację EntreComp przez Wspólne Centrum Badawcze Komisji Europejskiej. Inne materiały informacyjne opublikowane przez zespół EntreComp ułatwiają zrozumienie metodologii i pozwalają na jej wykorzystanie w dalszej komunikacji.

Wytyczne dla prowadzących warsztaty

Funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

2. Wytyczne warsztatowe

Niniejszy rozdział zawiera wskazówki mające na celu wspieranie rozwoju przedsiębiorczego myślenia i kompetencji w zakresie kształcenia wstępnego nauczycieli. Nasze podejście ma charakter sekwencyjny - zaczynając od sesji warsztatowych, które "wyłapują" osoby kształcące nauczycieli, które nie posiadają żadnej wcześniejszej wiedzy, spostrzeżeń czy (dydaktycznych) doświadczeń w kształceniu w zakresie przedsiębiorczości, a kończąc na formatach skierowanych do grup pracowników ITE, którzy mają już podstawowe zrozumienie EE. W związku z tym nasze materiały mogą być w równym stopniu wykorzystywane do podnoszenia świadomości w zakresie tematyki wśród nowicjuszy EE i/lub do pogłębiania wiedzy specjalistycznej EE dość biegłych pracowników, także w odniesieniu do identyfikacji i rozwiązywania konkretnych wyzwań dla EE w dziedzinie ITE.

W związku z tym wprowadza się dwa rodzaje warsztatów:

1. Warsztaty na poziomie podstawowym: Format, który służy jako pierwszy krok zwiększający świadomość w zakresie znaczeń EE, korzyści, zastosowań edukacyjnych itp.

2. Warsztaty na poziomie zaawansowanym: Warsztaty na poziomie zaawansowanym: Format, który ułatwia określenie i rozwinięcie statusu kompetencji przedsiębiorczych w ekosystemie wstępnego kształcenia nauczycieli, którego częścią są uczestnicy.

Dwa różne rodzaje warsztatów zostały wdrożone przez partnerów PIETE w różnych kontekstach kulturowych, ale także edukacyjnych w Polsce, na Węgrzech i w Austrii. W ten sposób przedstawione tu wytyczne zostały wprowadzone w życie i udoskonalone na podstawie doświadczeń partnerów PIETE.

2.1. Warsztaty typu I - Ogólne podnoszenie świadomości i burza mózgów

Ten rodzaj warsztatów nadaje się do podjęcia pierwszego kroku w procesie podnoszenia świadomości EE, gdzie uczestnicy nie mają prawie żadnej wcześniejszej wiedzy na temat edukacji w zakresie przedsiębiorczości. Oprócz wyjaśnienia i przedyskutowania tego, o co chodzi w EE w ogóle (szerokie i wąskie rozumienie EE), obejmuje on również wstępne sesje burzy mózgów w celu zidentyfikowania potencjalnych barier i możliwości dla EE w konkretnym kontekście wstępnego kształcenia nauczycieli.

Cel warsztatów:

- Rozwinięcie istniejących (błędnych) wyobrażeń na temat przedsiębiorczości wśród osób kształcących nauczycieli.

- Zbadanie możliwości i wyzwań związanych z wdrażaniem EE w ramach wstępnego kształcenia nauczycieli

Wymagania wstępne:

- Moderator(e) warsztatów z głęboką wiedzą na temat EntreComp

o *Wskazówka:* Ogólny wgląd w edukację nauczycieli może być zaletą.

- Grupa edukatorów (min. 4 max. 15) z dziedziny pedagogiki, którzy zajmują się kształceniem w zakresie przedsiębiorczości

o *Wskazówka*: Zaproszenie członków już istniejącej (wydziałowej) społeczności może pomóc w osiągnięciu wewnętrznej spójności.

- Wskazówki dotyczące warsztatów (lista pytań i ramy czasowe) dla moderatora

- Sprzęt:

o 5 plakatów (rozmiar A/2) z umieszczonymi na nich zdaniami (patrz punkt 3.1. poniżej) i naklejkami do umieszczenia ich na ścianie

o 5 opakowań karteczek (różne kolory)

o Papier i długopis dla każdego uczestnika

o Duży zegar (pomocny w utrzymaniu harmonogramu)

- Inspirujące środowisko

o Wskazówka: Nieobecność w miejscu pracy może zapobiec występowaniu czynników zakłócających.

Wymagany czas:

- Minimalnie 1 godzina, maksymalnie 2 godziny

Struktura:

Krok 1: "Rozgrzewka" (~10 min)

- Zapisz 3 słowa, które przychodzą ci do głowy w związku z "Przedsiębiorczością".

- Proszę ocenić (1-10) swój własny sposób myślenia przedsiębiorczego.

- Dyskusja:

o Podobieństwa i różnice w sposobie postrzegania "Przedsiębiorczości".

o Przedstawienie wąskiego i szerokiego rozumienia EE (opierając się, między innymi, na EntreComp KE)

Krok 2: Dlaczego uważasz/nie uważasz się za osobę przedsiębiorczą? (~10 min)

- Otwarta dyskusja

Etap 3: Włączenie kształcenia w zakresie przedsiębiorczości do ITE

Krok 3.1: Zbieranie pomysłów (~20 min)

- Formować 5 grup (maksymalna wielkość 4-5 osób)!

Na ścianie znajduje się 5 plakatów z niedokończonymi zdaniami, np:

EE powinno być wprowadzone do ITE, ponieważ...

Trudno byłoby wdrożyć EE do ITE, ponieważ...

EE jest już częścią programu ITE, ponieważ...

Dobrym sposobem na włączenie EE do programu ITE byłoby...

Użyłabym zestawu EE Teaching Toolkit do...

Każda grupa dostaje posty i jest proszona o ich wykonanie:

Zapiszcie (do naklejek) możliwe zakończenia do 5 zdań i umieśćcie swoje posty na plakacie.

W rezultacie powstanie 5 plakatów z jednym niedokończonym zdaniem i wieloma możliwymi zakończeniami (na postach) na każdym z nich.

Krok 3.2: Opracowywanie pomysłów od kroku 3.1. (~15 min)

Każda grupa otrzymuje jeden plakat (ozdobiony naklejkami w kroku 3.1)

Instrukcja dla grupy:

Opracujcie wszystkie możliwe zakończenia do niedokończonego zdania na plakacie.

Oceńcie pomysły

Zróbcie podsumowanie.

Krok 3.3: Podsumowanie pomysłów (~15 min)

- Każda grupa przedstawia podsumowanie swojej rady wszystkim pozostałym uczestnikom

- Wskazówka: Fotografowanie wszystkich tablic może służyć jako dobra informacja o całym wydarzeniu.

Krok 4: Podsumowanie dla moderatora (~10 min)

- Moderator warsztatów podsumowuje wyniki warsztatów, zwracając szczególną uwagę na wyciągnięte wnioski:

o Istniejące (błędne) poglądy na temat przedsiębiorczości wśród uczestników

o Podkreślenie już istniejących elementów EE

o Określenie głównych możliwości i wyzwań związanych z wdrażaniem EE w ITE

- Moderator warsztatów podkreśla potrzebę bardziej szczegółowej dyskusji na temat wdrażania EE w ITE

o Wskazówka: Otwiera to możliwość dla Warsztatu typu II (patrz poniżej)

Figure 6: Struktura warsztatu typu 1, krok po kroku

Źródło: własne

2.2. Warsztaty typu II - Skoncentrowana dyskusja i opracowanie

Ten rodzaj warsztatu jest odpowiedni dla drugiego etapu procesu podnoszenia świadomości, w którym uczestnicy mają już pewną wcześniejszą wiedzę na temat kształcenia w zakresie przedsiębiorczości - na przykład z uczestnictwa we wcześniej wspomnianych warsztatach typu I. Celem tego warsztatu jest przedstawienie bardziej szczegółowego i dogłębnego przeglądu kompetencji w zakresie przedsiębiorczości oraz pokazanie, w jaki sposób przedsiębiorczość może zostać wdrożona do wstępnego kształcenia nauczycieli. Ma on również na celu rozwinięcie już istniejących elementów kompetencji z zakresu przedsiębiorczości w programie ITE, jednocześnie rzucając światło na brakujące części. Poniżej przedstawiono przykładową strukturę takiego warsztatu:

Cel warsztatu:

- Zbadanie i zademonstrowanie już istniejących elementów EE we wstępnej edukacji nauczycieli.

- Tworzenie innowacyjnych sposobów i rozwiązań w zakresie wdrażania EE w ITE

Warunki wstępne:

- Moderator(e) warsztatów z dogłębną wiedzą na temat EntreComp i ogólną wiedzą na temat wstępnego kształcenia nauczycieli

o *Wskazówka*: Moderator, który uczestniczył już w warsztatach typu I może być dobrym wyborem

- Grupa pedagogów (min. 4 max. 15) z dziedziny pedagogiki, którzy znają koncepcję EE ogólnie

o *Wskazówka*: Zaproszenie członków, którzy już uczestniczyli w warsztatach typu I może być dobrym wyborem

- Wskazówki dotyczące warsztatów (lista pytań i ramy czasowe) dla moderatora

- Sprzęt:

o Materiały informacyjne o Entrecomp dla wszystkich uczestników

o Prezentacja (cyfrowa lub drukowana) dotycząca EntreComp

o Papier i długopis dla wszystkich uczestników

o Duży zegar (pomocny przy dotrzymywaniu harmonogramu)

- Inspirujące środowisko

o *Wskazówka*: Nieobecność w miejscu pracy może zapobiec występowaniu czynników zakłócających.

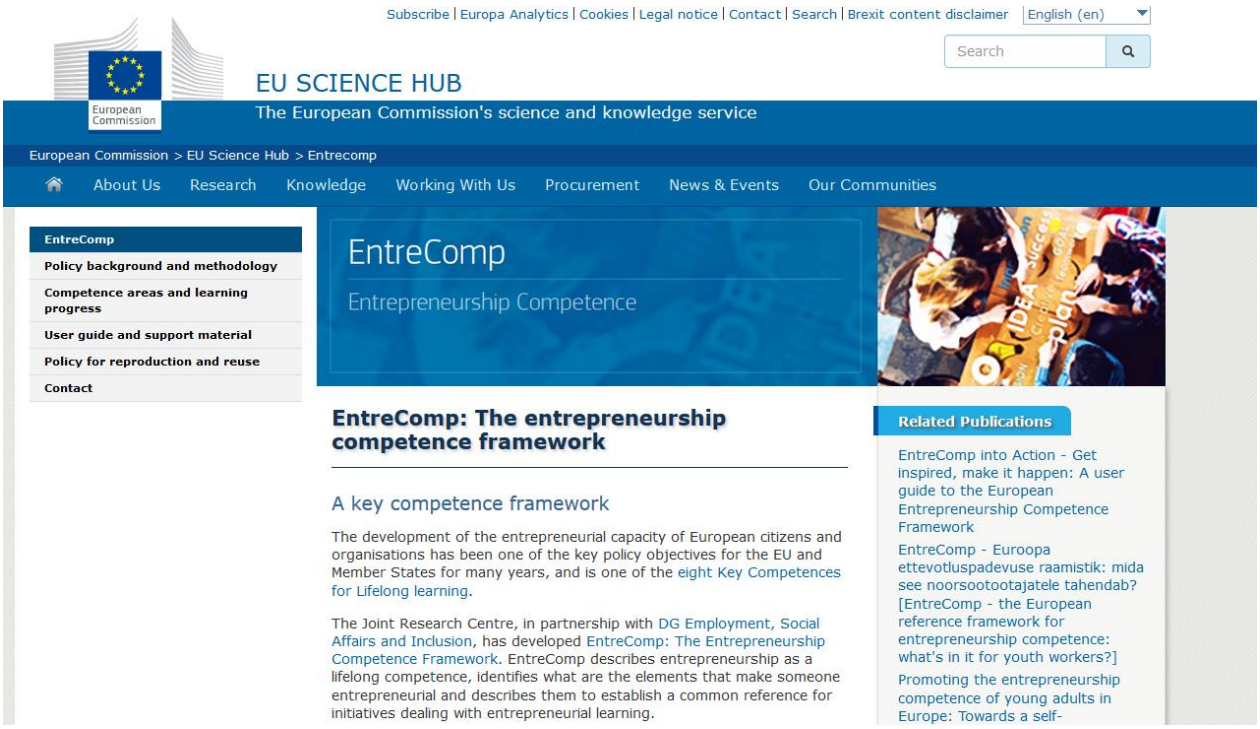
Wymagany czas:

- Minimalnie 2 godziny, maksymalnie 4 godziny

Pomocne narzędzie:

- EntreComp Framework dostarcza licznych materiałów do organizacji warsztatów. Szeroki zbiór materiałów pomocniczych można znaleźć pod adresem: https://ec.europa.eu/jrc/en/entrecomp/support-material

Fig. 7: Repozytorium EntreComp na EU Science Hub

Źródło: https://ec.europa.eu/jrc/en/entrecomp

Struktura:

Krok 1: "Rozgrzewka" (~15 min)

- Zapisz 3 słowa, które przychodzą Ci do głowy na temat "Edukacji w zakresie przedsiębiorczości".

- Jak opisałbyś nauczyciela, który ma nastawienie przedsiębiorcze?

- Dyskusja

Etap 2: Wprowadzenie EntreComp (~30 min)

- Moderator przedstawia EntreComp za pomocą prezentacji i materiałów informacyjnych

o *Wskazówka 1*: Wykorzystać informacje podane w rozdziale 1 ("Wprowadzenie EntreComp")

o *Wskazówka 2*: Użyj wyżej wymienionego "Pomocnego narzędzia".

- Podczas wprowadzenia, wszystkie 15 kompetencji i ich znaczenie są szczegółowo wyjaśnione

- Sesja pytań i odpowiedzi, aby upewnić się, że wszyscy uczestnicy rozumieją wszystkie kompetencje

o *Wskazówka*: Użycie cyfrowych narzędzi takich jak Kahoot! może uczynić tę sesję bardziej interesującą.

Krok 3: "Opracowanie kompetencji w zakresie przedsiębiorczości w obecnym programie ITE" (~60 min)

- Jakie były istniejące już elementy przedsiębiorczości w ITE? Jakie elementy EntreComp najłatwiej można było wbudować w ITE? Podziel 15 Kompetencji EntreComp na następujące kategorie:

Kat. 1; Stanowią one wyraźną część portfela kompetencji w ramach wstępnego kształcenia nauczycieli (programu)

Kat. 2: Do pewnego stopnia stanowi część programu kształcenia nauczycieli, ale jest raczej domyślnie lub oznaczona inną terminologią (inna "nazwa" dla kompetencji nie związanych z kształceniem w zakresie przedsiębiorczości).

Kat. 3: W programie kształcenia wstępnego nauczycieli brakuje tej kompetencji.

Krok 4: Dalsza dyskusja na temat kompetencji w zakresie przedsiębiorczości w ITE (~60 min)

- Jaka zawartość EE byłaby rozsądna i pożądana do włączenia do ITE?

- Jakie metody/rozwiązania wymieniono w celu włączenia edukacji z zakresu przedsiębiorczości do ITE?

- Czy mógłby Pan wymienić przykłady z dziedziny, które można uznać za punkt odniesienia dla włączenia EE do ITE?

- Jakie mogą być bodźce zachęcające nauczycieli do włączania EE do ITE?

Etap 5: Podsumowanie dla moderatora (~20 min)

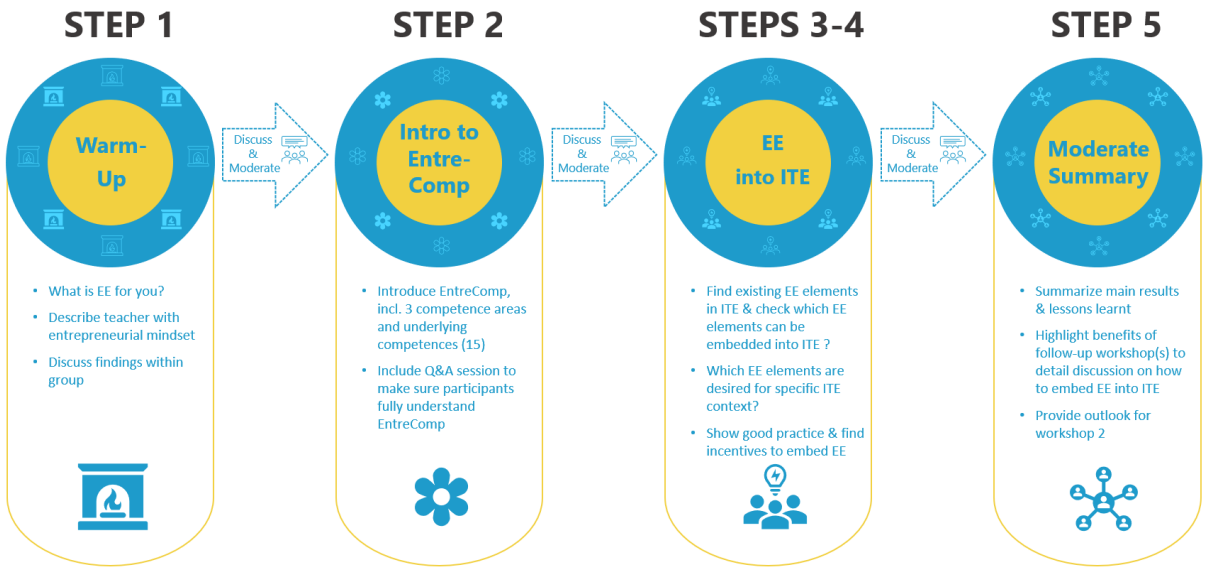
- Moderator warsztatów podsumowuje wyniki warsztatów, zwracając szczególną uwagę na wyciągnięte wnioski:

o Istniejące i brakujące elementy przedsiębiorczości w obecnym ITE

o Możliwości wspierania EE w ITE

o Należy podjąć kolejne kroki w celu wsparcia EE

Figure 8: Struktura warsztatu typu 2, krok po kroku

Źródło: własne.

Wyniki i wnioski z warsztatów EE

3. Warsztaty w praktyce: przykłady z konsorcjum PIETE

Kompilacja "Entrepreneurship Education Capacity Building Compilation" ma na celu nie tylko dostarczenie praktycznych wskazówek dotyczących organizacji warsztatów, ale także pokazanie, w jaki sposób i z jakimi wynikami takie warsztaty zostały wdrożone w praktyce przez partnerów PIETE w Austrii, na Węgrzech i w Polsce. Na tym koncentruje się niniejszy rozdział.

Dodajmy, że PIETE opierało się na instytucjonalnych "tandemach" w każdym z wymienionych krajów. Oznacza to, że każdy z partnerów ITE ściśle współpracował z partnerem biegłym w EE w trakcie całego projektu:

- Tandem Austria: Management Center Innsbruck (partner EE) & University College of Teacher Education Tyrol (partner ITE)

- Tandem Polska: Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach (partner EE) i Uniwersytet w Bielsku-Białej (partner ITE)

- Tandem Węgry: Uniwersytet Szeged: Wydział Ekonomii i Administracji Gospodarczej (partner EE) & Centrum Badań nad Nauką i Nauką na Wydziale Pedagogiki, Wydział Sztuki (partner ITE)

Oprócz opisania sposobu, w jaki koncepcje warsztatów zostały wdrożone w różnych środowiskach kulturowych i edukacyjnych, rozdział 3 zawiera również spostrzeżenia na temat stanu EE w zaangażowanych instytucjach ITE. Chociaż nasz wkład może dostarczyć jedynie ograniczony instytucjonalny "migawkowy" obraz każdego kraju, może on jednak stanowić impuls do dalszych (porównawczych) badań w tej dziedzinie.

Ponieważ warsztaty miały inny cel, ich wyniki również odzwierciedlają te różnice. Pierwszymi warsztatami w każdym z krajów były dyskusje na poziomie wstępnym, podczas których wykorzystano wyżej wspomnianą strukturę Koncepcji Warsztatu 1. Podczas gdy drugie warsztaty w każdym z krajów były bardziej szczegółowymi dyskusjami na temat możliwego wdrożenia i adaptacji kompetencji z zakresu przedsiębiorczości w kształceniu nauczycieli - dla tych warsztatów wykorzystano strukturę Warsztatu 2. Wszystkie warsztaty zostały zorganizowane przez partnerów PIETE z udziałem wolontariuszy (poza rdzeniem operacyjnym PIETE), którzy reprezentowali stronę pedagogiczną lub stronę kompetencji EE. Wyniki warsztatów zostały przedstawione poniżej.

3.1. University of Szeged (SZTE) Warsztat1

3.1.1 Kontekst i konstrukcja warsztatu

Ogólnym celem tego pierwszego warsztatu było rozpoczęcie dyskusji pomiędzy dwoma instytucjami Uniwersytetu: Institution of Business Studies (Faculty of Economics and Business Administration) i Institution of Education (Faculty of Arts and Humanities) stworzyły zatem platformę do zbudowania kontekstu dla dalszych dyskusji na temat wdrażania EE w ITE.

Warsztaty zostały zorganizowane zgodnie ze strukturą Warsztatów typu I (patrz wyżej) w relaksującym barze poza uczelnią. Ta nieformalna atmosfera stworzyła okazję do ujęcia całego wydarzenia w ramy inspirującego spotkania (zamiast jakiegoś formalnego warsztatu). W rezultacie, około 10 współpracowników z Instytucji Edukacyjnej uczestniczyło z 3 kolegami (członkami PIETE) z Instytutu Studiów nad Biznesem. Wszyscy uczestnicy byli edukatorami (poziom ISCED 3-4) ze średnim 8-letnim doświadczeniem w ITE. Ich zaangażowanie w rozwój ITE było oczywiste od samego początku.

Dyskusja trwała 90 minut, zgodnie z wyżej wspomnianą metodologią Warsztatów typu I. Uczestnicy byli w większości aktywni, gdy pytano ich o wyzwania w ITE. Podsumowując, warsztat stanowił doskonałą podstawę do dalszej dyskusji na temat EE - zespół został powołany, temat został poruszony. Tak więc, pierwszy krok w tym procesie był udany.

Fig. 8:Uczestnicy Warsztatu1 w Szeged

3.1.2: konkluzje powarsztatowe

Omówiono wiele aspektów ITE, w dalszej części przedstawiono główne wyniki w ramach tematów ogólnych.

Problemy ITE na Węgrzech:

- Uczniowie są naprawdę przeciążeni, co oznacza, że muszą uczęszczać na zajęcia na swoim "wydziale macierzystym" zgodnie z ich głównym programem (np. biologia, matematyka, historia itp.) oraz na zajęcia w programie ITE w Instytucie Edukacyjnym.
- W programie nauczania są tylko 32 punkty + 2 punkty z pedagogiki (wszystkie pozostałe są według programu głównego) i nie jest to wystarczające dla rozszerzonego programu nauczania.
- Ostatnio: 15 przedmiotów w systemie BA+MA, zostało zredukowanych do 11 przedmiotów w systemie 4/5+1-letnim.
- Wszystkie kursy są obowiązkowe, nie ma kursów opcjonalnych.
- Ogólnie rzecz biorąc: trudno jest wdrożyć nowe kursy (koncentrujące się np. na rozwoju ducha przedsiębiorczości lub czymś podobnym).

Wyzwania i możliwości dla EE w ramach ITE na Węgrzech:

- Kształcenie w zakresie przedsiębiorczości jest częścią "Krajowych Reguł Kształcenia" Powinno być ujęte w programie nauczania ITE

- W klasie studenci ITE pochodzą z bardzo różnych dziedzin Orientacja na umiejętności miękkie powinna być kluczem (zamiast na umiejętności twarde w biznesie)

- Istnieje specjalny rodzaj zajęć na wszystkich poziomach, zwany "dyskusją w klasie" Umiejętności przedsiębiorcze mogą być częścią kursu.

Koło EntreComp jest niemalże schematem, jak dobry nauczyciel powinien wyglądać. Połączenie z EntreComp i ITE jest tam bardzo silne.

- Istniejące kursy, na których omawiane są/zaangażowane kompetencje w zakresie przedsiębiorczości:

Zidentyfikować i rozwinąć je

- Dedykowane (nowe) kursy, które są otwarte dla wszystkich wydziałów (tak jak w projekcie Erasmus+ EEE)

Oferowane przez wydział macierzysty

- Uruchomienie specjalizacji

Jeśli to zrobisz, otrzymasz "certyfikat" dodany do dyplomu.

3.2. University of Szeged (SZTE) Warsztat 2

3.2.1 Kontekst I konstrukcja warsztatu

Warsztat 2 można uznać za kolejny etap Warsztatu 1 - ponieważ większość uczestników była taka sama, a cała dyskusja została zbudowana w oparciu o wyniki Warsztatu 1. W warsztacie wzięło udział 7 uczestników, 5 z Instytutu Edukacji (ze średnim 9-letnim doświadczeniem ITE na poziomie ISCED 3-4) oraz 2 z Wydziału Ekonomii i Administracji Biznesu (którzy byli moderatorami). Warsztaty zostały zorganizowane zgodnie z Warsztatami typu II (patrz wyżej) w komfortowym miejscu, aby stworzyć atmosferę sprzyjającą twórczej, nieformalnej dyskusji. Cały warsztat odbył się w sposób żywy i aktywny, wszyscy uczestnicy byli bardzo zaangażowani w temat z kilkoma sugestiami i opiniami. Najistotniejszą częścią warsztatu była indywidualna analiza wszystkich 15 kompetencji EntreComp. Szczegółowo omówiono, w jaki sposób można zidentyfikować te kompetencje w obecnym ITE. Zaproponowano trzy rozwiązania, które mogą rozwiązać problem braku kompetencji w zakresie przedsiębiorczości. Zdecydowano jednak, że te rozwiązania ("rzeczywiste moduły") muszą zostać opracowane podczas kolejnych warsztatów.

Fig. 9: Uczestnicy Wartsztatu 2 w Szeged

3.2.2: Konkluzje powarsztatowe

Formalne i nieformalne

Omówiono wiele aspektów ITE, w dalszej części przedstawiono główne wyniki w ramach tematów ogólnych.

Ogólne założenie dotyczące kompetencji w zakresie przedsiębiorczości

Większość z nich była zaznajomiona z kompetencjami w zakresie przedsiębiorczości, ponieważ węgierska ustawa o edukacji zawiera również uczciwe pojęcie dotyczące stosowanej terminologii. Ponadto, podstawowe pojęcia EE - w szerokim (EntreComp) i wąskim (przedsiębiorca) znaczeniu - zostały (ponownie) wprowadzone jako część wcześniejszych warsztatów. Nie było już jednak zgody co do tego, w jakim stopniu kompetencje w zakresie przedsiębiorczości są obecne w obecnej edukacji. Niemniej jednak, uczestnicy doszli do wniosku i zgodzili się, że kompetencje w ramach EntreComp powinny stanowić integralną część portfolio kompetencji, na którym opierają się działania edukacyjne studentów ITE. Przecież te kompetencje w dużej mierze reprezentują również cechy dobrego i nowoczesnego nauczyciela ("przedsiębiorczego nauczyciela").

Już istniejące elementy przedsiębiorczości w ITE i elementy EntreComp, które mogłyby być wbudowane w ITE

Podczas warsztatów przeszliśmy przez wszystkie 15 kompetencji modelu EntreComp. W każdym przypadku omówiliśmy zakres, w jakim jest on obecny w obecnym szkoleniu dla nauczycieli. Na tej podstawie wyodrębniliśmy 3 następujące kategorie (zgodnie z kategoryzacją Warsztatu Typ II):

(A) Jest on już obecny w obecnym szkoleniu nauczycieli (choć często nie pod tą nazwą)

- Kreatywność - trudno jest uczniom myśleć kreatywnie, bo wcześniejsza nauka w szkole nie była na niej oparta. Ale w obecnym programie nauczania istnieją inicjatywy, które mają to zrobić.

- Myślenie etyczne i zrównoważone - istnieje kurs "Etyka w pedagogice".

- Samoświadomość i samowystarczalność - jest to silne w teorii, część kilku przedmiotów.

- Motywacja i wytrwałość - studenci uczą się, ale nie są wystarczająco wytrwali.

- Praca z innymi - studenci mają podczas szkolenia kilka sytuacji związanych z pracą w grupie.

(B) W pewnym stopniu wpływają one na nauczyciela podczas szkolenia, ale nie są wystarczające

- Spotkania z możliwościami - nie ma czasu na własne pomysły w wykładach.

- Ocenianie pomysłów - studenci nie są przyzwyczajeni do zdobywania pomysłów, oceniania.

- Mobilizowanie zasobów - studenci uczą się o narzędziach, ale mają tylko podstawową wiedzę cyfrową.

- Mobilizowanie innych - studenci uczą się w teorii, ale ledwo ją praktykują.

- Podejmowanie inicjatywy - studenci nie są wystarczająco odważni ani proaktywni.

- Planowanie i zarządzanie - studenci mogą planować zajęcia, ale nie potrafią myśleć w większych projektach.

- Uczenie się poprzez doświadczenie - studenci uczą się materiału akademickiego, nie mają odwagi od niego odchodzić, nie uważają doświadczenia za coś, czego można się nauczyć.

(C) Braki w szkoleniu nauczycieli

Kompilacja "Entrepreneurship Education Capacity Building Compilation" ma na celu nie tylko dostarczenie praktycznych wskazówek dotyczących organizacji warsztatów, ale także pokazanie, w jaki sposób i z jakimi wynikami takie warsztaty zostały wdrożone w praktyce przez partnerów PIETE w Austrii, na Węgrzech i w Polsce. Na tym koncentruje się niniejszy rozdział.

Dodajmy, że PIETE opierało się na instytucjonalnych "tandemach" w każdym z wymienionych krajów. Oznacza to, że każdy z partnerów ITE ściśle współpracował z partnerem biegłym w EE w trakcie całego projektu:

- Tandem Austria: Management Center Innsbruck (partner EE) & University College of Teacher Education Tyrol (partner ITE)

- Tandem Polska: Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach (partner EE) i Uniwersytet w Bielsku-Białej (partner ITE)

- Tandem Węgry: Uniwersytet Szeged: Wydział Ekonomii i Administracji Gospodarczej (partner EE) & Centrum Badań nad Nauką i Nauką na Wydziale Pedagogiki, Wydział Sztuki (partner ITE)

Oprócz opisania sposobu, w jaki koncepcje warsztatów zostały wdrożone w różnych środowiskach kulturowych i edukacyjnych, rozdział 3 zawiera również spostrzeżenia na temat stanu EE w zaangażowanych instytucjach ITE. Chociaż nasz wkład może dostarczyć jedynie ograniczony instytucjonalny "migawkowy" obraz każdego kraju, może on jednak stanowić impuls do dalszych (porównawczych) badań w tej dziedzinie.

Ponieważ warsztaty miały inny cel, ich wyniki również odzwierciedlają te różnice. Pierwszymi warsztatami w każdym z krajów były dyskusje na poziomie wstępnym, podczas których wykorzystano wyżej wspomnianą strukturę Koncepcji Warsztatu 1. Podczas gdy drugie warsztaty w każdym z krajów były bardziej szczegółowymi dyskusjami na temat możliwego wdrożenia i adaptacji kompetencji z zakresu przedsiębiorczości w kształceniu nauczycieli - dla tych warsztatów wykorzystano strukturę Warsztatu 2. Wszystkie warsztaty zostały zorganizowane przez partnerów PIETE z udziałem wolontariuszy (poza rdzeniem operacyjnym PIETE), którzy

reprezentowali stronę pedagogiczną lub stronę kompetencji EE. Wyniki warsztatów zostały przedstawione poniżej.

- Wizja - studenci nie mają pojęcia, kim będą i co przyniesie im przyszłość po ukończeniu studiów.

- Znajomość finansów i ekonomii - studenci nie mają absolutnie żadnego poczucia tego, ani się tego nie uczą.

- Radzenie sobie z dwuznacznością - niepewnością i ryzykiem - w niepewnej sytuacji uczniowie nie mają odwagi działać ani jako inicjator, ani jako nauczyciel.

Metody/rozwiązania dotyczące włączenia edukacji z zakresu przedsiębiorczości do ITE

Ogólnie rzecz biorąc, uczestnicy zgodzili się, że słowo "przedsiębiorczy" nie nadaje się do adresowania do szerszej grupy docelowej - niech będą to studenci lub edukatorzy. "Innowacyjny" byłby znacznie lepszym terminem. Uczyć innowacyjnie i rozwijać innowacyjne umiejętności są bardziej atrakcyjne. Albo może to być połączenie tych dwóch słów: umiejętności przedsiębiorczych w edukacji - stać się innowacyjnym pedagogiem. Wymieniono trzy rzeczywiste metody/moduły nauczania. Zostały one opisane poniżej.

- *Moduł 1: Pomiar samoświadomości w zakresie nabywania mentalności przedsiębiorczej*

Uczestnicy zgodzili się, że samoświadomość może być kluczem do rozwoju kompetencji uczniów w zakresie przedsiębiorczości. Ponieważ kompetencje w zakresie przedsiębiorczości mogą być źle postrzegane, uczniowie mogą nawet nie wiedzieć, że już posiadają kompetencje w zakresie przedsiębiorczości. Dlatego też samoświadomość jest ważna, uczestnicy zaproponowali przeprowadzanie ciągłego (corocznego) testu, którego wyniki pozwoliłyby uczniom zobaczyć, na czym polega ich sytuacja w zakresie nabywania kompetencji związanych z przedsiębiorczością. Można by go nazwać "Podróżą do zostania nauczycielem przedsiębiorczości".

- *Moduł 2: Wspólne praktyki nauczyciel-uczeń*

W węgierskim systemie edukacji nauczyciele, którzy są już zatrudnieni, muszą od czasu do czasu uczestniczyć w obowiązkowych kursach szkoleniowych. Takie szkolenia są również prowadzone przez Uniwersytet w Szegedzie. Studenci uniwersytetu mogą również uczestniczyć w tych szkoleniach, tak aby (np. w oparciu o mieszane tandemy nauczyciel-uczeń) wyzwalać wzajemne efekty uczenia się. Materiał na tych szkoleniach mógłby opierać się na EntreComp. W tandemach nauczyciel-uczeń studenci będą mogli nie tylko nauczyć się kompetencji z zakresu przedsiębiorczości, ale także zidentyfikować, w jaki sposób jest ona stosowana w praktyce przez ćwiczącą się przeciwparę nauczycieli. Szkolenia te trwają zazwyczaj 30 godzin i są obowiązkowe dla

praktykujących nauczycieli co 3-5 lat, natomiast studenci uczelni mogą być zmotywowani punktami ECTS uzyskanymi za uczestnictwo.

- *Moduł 3: Szkoła letnia*

Ponieważ studenci programów szkoleniowych dla nauczycieli są bardzo zajęci i mają bardzo dużą liczbę kursów w ciągu semestru, nie jest możliwe włączenie nowego kursu (przedsiębiorczości) do normalnego programu nauczania. Dla zainteresowanych studentów, szkolenia rozwijające kompetencje mogłyby być prowadzone w formie szkoły letniej. Można by to nawet połączyć z rozwiązaniem wskazanym w Module 2.

3.3. Management Center Innsbruck (MCI) Warsztat 1

3.3.1 Kontekst I struktura warsztatu

Ten wstępny warsztat został zorganizowany zgodnie z Warsztatami typu I (patrz wyżej), aby zapewnić platformę do dalszej dyskusji na temat EE. Koledzy z MCI zaprosili kolegów z Pädagogische Hochschule Tirol (PHT).

Na początku koledzy z MCI powitali uczestników i przedstawili przegląd Warsztatów Tandemowych oraz przedstawili projekt PIETE, jego działania i zamierzone rezultaty. Następnie kolega z PHT przedstawił koło EntreComp, podkreślając jego znaczenie dla projektu PIETE, a następnie wyjaśnił austriacki system edukacji i poziomy ITE.

W kolejnym kroku nasz kolega z PHT przedstawił przegląd EE w istniejących programach nauczania ITE. Na koniec przedstawił dotychczasowe EE w Austrii i status quo EE dla nauczycieli w Austrii, podkreślając, że przedsiębiorczość jest już obecna w niektórych programach nauczania i tak zwanych "firmach ćwiczebnych" w szkołach zorientowanych na biznes. W Austrii istnieje również możliwość uzyskania przez szkoły certyfikatu Szkoły Przedsiębiorczej, w której działania z zakresu przedsiębiorczości są realizowane w sposób holistyczny i z długoterminową perspektywą w codziennym życiu szkolnym (40 certyfikowanych szkół ze 117 szkół w Austrii).

Fig. 1: Uczestnicy warsztatu w Management Center Innsbruck

Oprócz tego w Austrii istnieje kilka inicjatyw wspierających EE, takich jak Inicjatywa na rzecz Nauczania Przedsiębiorczości (IFTE), Entrepreneurial Education for School Innovation (e.e.s.i.) lub JA Junior Achievement Austria.

Ponadto istnieją specjalne programy i możliwości dla szkół i uczniów dotyczące przedsiębiorczości, takie jak Youth Start Entrepreneurial Challenges, Junior Company Initiative (uczniowie w wieku od 15 do 19 lat mogą założyć prawdziwą firmę), Entrepreneur License (organizowany przez Austriacką Izbę Handlową, Global Entrepreneurship Week oraz Entrepreneurship Summit).

Na poziomie uniwersyteckim istnieje program studiów uniwersyteckich o nazwie Business Education.

Istnieją również programy i imprezy dla nauczycieli, takie jak Nauczyciele w Biznesie, Letni Uniwersytet Przedsiębiorczości im. Kitzbühlera lub Paszport Kompetencji Przedsiębiorczości dla nauczycieli.

Uczestnicy warsztatów PIETE Tandem podzielili się na trzy grupy burzy mózgów i omówili następujące kwestie:

Aktorzy i struktury:

1) Gdzie widzisz przeszkody i problemy dla EE w ITE?

2) Co trzeba by zmienić?

Treść i wizje:

1) Co trzeba zrobić, aby móc zaoferować i przekazać EE w ITE w sposób kompetentny i zorientowany na zastosowanie?

2) Jaka treść EE byłaby przydatna lub pożądana w ITE?

Uczestnicy przedstawili swoje wyniki w formie flipchartów lub w formacie PPT. Następnie odbyła się krótka dyskusja i podsumowanie głównych wyników.

Pod koniec Warsztatów Tandemowych PIETE uczestnicy zostali poproszeni o zapoznanie się z ankietą PIETE i wyrażenie opinii na jej temat w ciągu następnych dni.

3.3.2: Konkluzje powarsztatowe

Podczas warsztatów tandemowych wymieniono wiele pomysłów i opinii. Tutaj podzieliliśmy je na kategorie.

Zagadnienia i wyzwania związane z integracją EE w ITE

- Brak wzajemnego zrozumienia EE na poziomie osób kształcących nauczycieli wstępnych

EE nie wyjaśnia się samo przez się; istnieje wiele różnych postrzegań i stanowisk EE, które różnią się w zależności od jednostki.

Jaki jest punkt odniesienia dla zdefiniowania EE? Czy idziemy z definicją wewnątrz EntreComp? The OECD Learning Compass? W jaki sposób decydujemy, co jest najbardziej odpowiednie i rozsądne dla tego, co chcemy osiągnąć?

Niektórzy nauczyciele uważają to za ważne i już włączają to do swoich dotychczasowych wykładów; innym znów brakuje zrozumienia, dlaczego ma to być dla nich w ogóle ważne i dlaczego powinno to dotyczyć ich w pierwszej kolejności - nie widzą znaczenia EE, które ma być włączone do każdej nauczanej dyscypliny.

- Nieelastyczne struktury

Cały system charakteryzuje się niewielką elastycznością i zależnością polityczną (Rządowy Departament Edukacji, wewnętrzne struktury organizacyjne itp.)

- Odnosząc się do EntreComp, niektóre kompetencje mogą być łatwiej przekazywane niż inne. Uczestnicy rozróżniają pomiędzy kompetencjami ukrytymi i jawnymi, podczas gdy kompetencje jawne mogą być łatwiejsze do nauczania i uzyskania od uczniów (np. planowanie), niż kompetencje jawne (np. kreatywność).

- Musimy określić, jaki powinien być przedsiębiorczy nauczyciel i co odróżnia go od innych nauczycieli? To samo dotyczy poziomu poniżej: czym uczniowie, którzy zdobyli wykształcenie z zakresu przedsiębiorczości, powinni się różnić od tych, którzy go nie zdobyli? Odpowiedź na to pytanie powinna być wskazówką dla naszych przyszłych wyników projektu.

Co należy zmienić?

- Ogólnie rzecz biorąc, potrzebna jest większa elastyczność przy wdrażaniu EE w istniejących programach nauczania.

- Należy stworzyć platformę do podnoszenia świadomości EE

- Poprawa świadomości i komunikacji w zakresie znaczenia EE dla ITE

- Ponadto, ważnym punktem do rozważenia jest również pomiar rozwoju kompetencji za pomocą odpowiednich narzędzi i wskaźników.

- Postawy powinny zmienić się z "samotnego zawodnika" na zawodnika drużyny.

- Kluczowe znaczenie ma wzajemne zrozumienie EE przez ITE, ale również przez ekspertów w dziedzinie przedsiębiorczości.

- Kształcenie w zakresie przedsiębiorczości powinno obejmować krytyczne myślenie (myślenie nieszablonowe) dotyczące konsumpcji, gospodarki i zarządzania, zrównoważonego rozwoju, innowacji - bez klasycznych studiów biznesowych!

Czego potrzebujemy, aby osadzić EE w ITE?

- Odpowiedniość (punkty odniesienia i powiązania), sesje coachingowe

- Podnoszenie świadomości

- Perswadowanie

- Odwaga i otwartość (nie tylko głoszenie, ale i robienie)

- Uczestnicy podkreślili, że ITE potrzebują przedsiębiorczego podejścia do nauczania przedsiębiorczości i że komunikacja jest bardzo ważna, aby przekonać ITE o znaczeniu i wartości dodanej EE dla każdego przedmiotu nauczania. Ważne jest, aby zainteresować ITE EE i wzbudzić ich zainteresowanie.

- Wybór "właściwego" nauczyciela, który jest kompetentny do kształcenia EE (refleksja nad procesem powoływania i wyboru ITE Educators)

- Uczestnicy Warsztatów Tandemowych PIETE podkreślali potrzebę i możliwości doświadczenia przedsiębiorczości w rzeczywistych sytuacjach (takich jak projekty szkolne), gdzie odpowiednie umiejętności mogą być praktykowane i stosowane przez osoby kształcące nauczycieli.

- Przykłady najlepszych praktyk dla edukatorów ITE (dydaktyka, materiały open source), przykłady, które są bezpośrednio stosowane i odnoszą się do różnych kompetencji EE

Jaka zawartość EE byłaby rozsądna i pożądana do włączenia do ITE?

- Wprowadzenie wszystkich aspektów EE w sposób właściwy dla danego tematu (np. kreatywność muzyczna jako kompetencja).

- Wyraźne określenie dyscyplinarnych i interdyscyplinarnych kompetencji w zakresie przedsiębiorczości w programach nauczania (wraz z przejrzystą operacjonalizacją i wizualizacją poszczególnych aspektów EE).

- Praca w dziedzinie EE nie tylko w kontekście szkolnym; zdobywanie kilku i różnych doświadczeń z przedsiębiorczością także poza kontekstem szkolnym.

- Włączenie EE do postulowanych zasad nauczania (wprowadzenie osobnej zasady nauczania EE, zasady odnoszące się marginalnie do przedsiębiorczości często nie wydają się zbyt atrakcyjne do realizacji w rzeczywistości).

- Podejście projektowe w nauczaniu.

- Tworzenie przestrzeni dla przedsiębiorczości, np. wspieranie pomysłów, które mają moi uczniowie i wspieranie ich w przedsięwzięciach; rozpoznawanie i wykorzystywanie szans w środowisku itp. oraz możliwość włączenia EE do codziennego nauczania.

3.4. Management Center Innsbruck (MCI) Warsztat 2

3.4.1 Kontekst i struktura warsztatu

Drugi warsztat został zorganizowany zgodnie z Warsztatami typu II (patrz wyżej). W warsztacie wzięło udział 13 uczestników, 7 z MCI (składający się z profesora nadzwyczajnego dla studentów studiów licencjackich, starszego wykładowcy dla studentów studiów licencjackich, wykładowcy dla studentów studiów licencjackich i magisterskich oraz kierownika działu badań i rozwoju Zarządzanie & Społeczeństwo, asystent badawczy i dydaktyczny dla studentów studiów licencjackich i magisterskich programu turystyki i wypoczynku, asystent badawczy i dydaktyczny w dziale badań i rozwoju dla studentów studiów licencjackich i magisterskich, asystenci z wydziału Learning Solutions oraz z wydziału Research & Development) oraz 6 z PHT (w tym profesor uniwersytecki dla studentów studiów licencjackich i magisterskich, przedstawiciel centrum dydaktycznego, kierownik zespołu ds. badań nad szkoleniem zawodowym, przedstawiciel Instytutu Cyfryzacji, Edukacji dla Zrównoważonego Rozwoju i Rozwoju Jakości, wykładowca, regionalny koordynator eesi dla Tyrolu). Większość uczestników wzięła udział w pierwszych warsztatach. Na początku uczestnicy zostali powitani i zapoznali się z treścią Warsztatów Tandemowych, przedstawiając również krótko cele PIETE. Następnie szczegółowo przedstawiono EntreComp, a następnie dokonano przeglądu austriackiego systemu edukacji i poziomów ITE. W pierwszej rundzie warsztatów uczestnicy musieli zastanowić się nad kompetencjami, do których odnoszą się już w swoich klasach (kompetencje, do których się już odnieśli, są zaznaczone na plakacie EntreComp za pomocą plakatów lub naklejek). Następnie zidentyfikowano te kompetencje, które są najsłabiej rozwinięte i posłużyły jako punkt wyjścia do drugiej rundy warsztatów. Trzy grupy pracowały nad trzema różnymi kompetencjami, aby zastanowić się, w jaki sposób można je rozwijać w przyszłości poprzez opracowanie konkretnych modułów/nauczania/kursów dla programów ITE.

Fig. 11: Uczestnicy warsztatu w Management Center Innsbruck

3.4.2 Konkluzje powarsztatowe

Podczas warsztatów tandemowych pojawiło się wiele pomysłów i opinii, tutaj pogrupowaliśmy je w kategorie.

Jakie było ogólne założenie nauczyciela ITE dotyczące kompetencji w zakresie przedsiębiorczości?

Chociaż uzgodnienie wzajemnego zrozumienia, co tak naprawdę oznacza EE, stanowiło wyzwanie podczas pierwszego warsztatu, podczas drugiego warsztatu wyłoniła się ogólna zgoda co do tego, co oznacza EE, a odpowiednie opinie, perspektywy i punkty widzenia wydawały się być dostosowane w trakcie warsztatów. Podczas pierwszej rundy warsztatów, uczestnicy zostali poproszeni o opisanie "bycia przedsiębiorczym" jednym słowem i, co zaskakujące, uczestnicy mieli bardzo jednorodne zrozumienie, co to dla nich oznacza. Słowa kluczowe obejmowały: bycie aktywnym, aktywność, działanie, robienie, otwartość, realizację, możliwość, kreatywność, działanie, odwagę, odpowiedzialność.

Jakie były istniejące już elementy przedsiębiorczości w ITE? Jakie elementy Entrecomp mogły być łatwo wbudowane w ITE?

Pierwsza runda warsztatów była zaskakująca i ujawniła, że w rzeczywistości wiele z kompetencji w EntreComp jest już obecnych i rozwijanych w programach ITE i programach szkolnictwa wyższego, takich jak praca z innymi, planowanie i zarządzanie, radzenie sobie z dwuznacznością, niepewnością i ryzykiem, uczenie się poprzez doświadczenie, dostrzeganie możliwości, etyczne i zrównoważone myślenie, samoświadomość i samowystarczalność. Odbywa się to albo bezpośrednio poprzez specjalnie dedykowane seminaria i kursy, takie jak "Przedsiębiorczość i zarządzanie", "Administracja biznesowa" i "Zarządzanie projektami". Lub pośrednio, bardziej pośrednio, poprzez zastosowanie różnych metod dydaktycznych i edukacyjnych (np. praca licencjacka/magisterska, mentoring, konkurs pomysłów itp.)

Jakie metody/rozwiązania zostały wymienione w celu włączenia edukacji z zakresu przedsiębiorczości do ITE?

Po zaznaczeniu kompetencji, które są już częścią ITE i szkolnictwa wyższego, byliśmy w stanie zidentyfikować te kompetencje, które do tej pory nie są - lub są tylko częściowo - uwzględniane. W naszym przypadku udało nam się uporządkować trzy główne kompetencje, które wskazują na potencjał dalszej poprawy, a mianowicie wizję (dostrzeganie możliwości), motywację i wytrwałość (zasoby) oraz podejmowanie inicjatywy (w działaniu).

Wychodząc od tych kompetencji, przedstawiono trzy rozwiązania dotyczące sposobu włączenia EE do ITE.

- *MODUŁ I: Wizjonerzy*

Metody nauczania i uczenia się

warsztat przyszłości; warsztat myślenia projektowego; prototypowanie (np. z Lego serious play, ciasto, rzeczy z natury, narzędzia cyfrowe itp.); grywalizacja (np. rzeczywistość rozszerzona, gra wideo The Sims, roboty, pomieszczenie do ucieczki itp.); ruch (np. chodzenie w rozmowie), wizualizacja i zaangażowanie zewnętrznych miejsc do nauki są kluczowe

Treści/tematyka i cele edukacyjne

o Przyszłość z sensem w lustrze wyzwań XXI wieku

o Tworzenie wartości w przyszłości dla siebie i dla społeczeństwa

o Zmiana i przekształcenie

o Podstawowy cel dydaktyczny: wyobrażenie sobie przyszłości, opracowanie wizji przekształcania pomysłów w działania, wizualizacja przyszłych scenariuszy, pomoc w kierowaniu wysiłkiem i działaniami

o Zanurzenie: realizacja i wdrożenie wizji

Możliwości integracji

o w całej instytucji i ustalonym standardzie; rozpoczyna się na początku studiów i kończy wraz z ukończeniem studiów; pozaszkolne i ponadprogramowe; podczas specyficznych lokalnych/regionalnych wydarzeń, np. Długa Noc Naukowa

- MODUŁ II: Motywacja i wytrwałość

Metody nauczania i uczenia się

o Kick-Off Workshop: miejsce spotkania poza tradycyjną klasą, wprowadzenie koncepcji i zadań oraz wkładu dla uczniów (dyskusja, warsztaty szkoleniowe)

o Opracowanie pomysłu na projekt w ciągu jednego semestru, samodzielne uczenie się, pętle zwrotne z edukatorami i symulacje (zaproszenie zaproszonych przedsiębiorców, uczenie się na błędach, dyskusje grupowe, uczenie się zorientowane na problem, praktyczne doświadczenia)

o Blended & online learning (np. webinary, rozmowy TED itp.), wycieczki itp. (uczenie się zorientowane na proces, uczenie się we własnym tempie)

o Prezentacja wyników w formacie wideo (obejmuje bezpośrednie, interaktywne i praktycznie operacyjne metody nauczania i uczenia się)

o Extent: 5 ECTS (125 jednostek nauczania); max. 25 uczestników, grupy á 5 max.

Treści/tematyka i cele edukacyjne

o Aktywne wdrażanie pomysłów i konsekwentne dążenie do ich realizacji

o Konstruktywne radzenie sobie z wyzwaniami zawodowymi

o Realizacja/wdrożenie ustalonych celów indywidualnych i zbiorowych w dłuższej perspektywie czasowej

o Wydajne radzenie sobie z ciśnieniem i odpornością oraz rozpoznawanie błędów jako szansa na wyciągnięcie wniosków

Możliwości integracji

o Obowiązkowy moduł do wyboru - istniejący wykład "nauki ścisłe" (5 ECTS)

o Moduł dodatkowy/okolicznościowy (Digital Badge Certificate)

o Szkoła zimowa/lato

- *MODUŁ III: EE Podjęcie inicjatywy*

Metody nauczania i uczenia się

o Podnoszenie świadomości

o Identyfikacja i definiowanie problemów w grupach i znajdowanie rozwiązań

o Prezentacja i rozstawianie

o Doświadczenie w uczeniu się (sukces i porażka)

o Nauka indywidualna i grupowa (porozumienia, koordynacja, komunikacja, motywacja, kompromis)

o Refleksja

Treści/tematyka i cele edukacyjne

o Doświadczenie w nauce

o Samowystarczalność

o Kompetencje EE

o Inicjują procesy tworzące wartość. Podejmuj wyzwania. Działaj i pracuj samodzielnie, aby osiągnąć cele, trzymaj się intencji i realizuj zaplanowane zadania.

Jakie są przewidywane problemy i wyzwania?

Przewidywane wyzwania zostały szczegółowo ocenione już podczas pierwszego warsztatu. W tym czasie uczestnicy szczególnie starali się znaleźć wzajemne zrozumienie, które, jak już wcześniej stwierdzono, można było przezwyciężyć podczas warsztatów.

Drugie z poruszonych wyzwań odnosiło się do nieelastyczności struktur (system szkolnictwa wyższego, polityka, itp.). Aby znaleźć przeciwwagę, uczestnicy podkreślali przekazywanie kompetencji za pośrednictwem kursów pozalekcyjnych, ponadprogramowych lub do wyboru, a także poprzez szkoły letnie i zimowe oraz specjalne okazje do imprez.

Innym wyzwaniem, które uczestnicy widzieli wtedy, jest to, że niektóre kompetencje mogą być przekazywane łatwiej niż inne. W drugim warsztacie zostało to zdemaskowane jako niedowiarstwo. Rzeczywiście, chodzi bardziej o przygotowanie i efektywną konstrukcję nauczania i uczenia się, która zapewnia, że cele nauczania mogą zostać osiągnięte z powodzeniem. Ponadto, kompetencja, która rzekomo jest łatwa do przekazania, może nie wywołać pożądanych efektów ubocznych, jeśli

zostanie przekazana w niewłaściwy sposób i na przykład nie zostanie dopasowana do właściwej grupy docelowej.

Wreszcie, odróżnienie nauczyciela przedsiębiorczości i ucznia przedsiębiorczości od innych nauczycieli i uczniów było głównym problemem. EntreComp został tutaj określony jako cenne źródło i podstawa odniesienia, które wspierają formułowanie odpowiednich celów nauczania i uczenia się.

3.5. Akademia Techniczno-Humanistyczna (ATH) Warsztat 1

3.5.1 Kontekst i struktura warsztatu

ATH w Bielsku-Białej po raz pierwszy zorganizowało krótkie warsztaty wstępne, których celem było zdiagnozowanie obszarów, które zostaną dokładniej omówione podczas warsztatu 2. Warsztat został zorganizowany zgodnie z Warsztatem Typu II. Zostały one zorganizowane w ATH oraz zaproszono pracowników UEK. Celem warsztatów było stworzenie platformy do dyskusji na temat zrozumienia i roli przedsiębiorczości w ITE. Odbyły się dwa warsztaty, a ich wyniki zostały opisane poniżej.

Podczas pierwszego z nich sprawdzono, czy uczestnicy z obszaru ITE są świadomi istnienia EntreComp oraz szerokiej definicji przedsiębiorczości.

Fig. 12: Uczestnicy warsztatu w ATH

3.5.2 Konkluzje powarsztatowe

Odmienne rozumienie przedsiębiorczości.

Wszyscy uczestnicy z obszaru ITE myśleli o wąskiej definicji przedsiębiorczości, która odnosi się do kwestii biznesowych (takich jak zakładanie własnej firmy, kwestie podatkowe itp.)

Już istniejące elementy przedsiębiorczości w ITE

Niektóre kompetencje były obecne w kursach z zakresu metodologii nauczania i komunikacji interpersonalnej. Rozmawialiśmy o tym, jak ta obecność była manifestowana, jak można ją uobecniać. Uczestnicy stwierdzili, że studenci są "przeciążeni" (za dużo wykładów) i trudno byłoby zmieścić w kursach więcej treści. Kolejnym sygnalizowanym problemem był brak wiedzy instruktorów ITE w odniesieniu do obszaru EE.

3.6. Akademia Techniczno-Humanistyczna (ATH): Warsztat 2

3.6.1 Kontekst I struktura warsztatu

Warsztaty zostały zorganizowane w ATH w Bielsku Białej, uczestniczyło w nich 7 nauczycieli akademickich (6 z ATH w Bielsku Białej i 1 z Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach; uczestnicy warsztatu 2 nie byli tożsamy z uczestnikami warsztatu 1). Wszyscy uczestnicy z ATH prowadzą zajęcia dla przyszłych nauczycieli. Uczą przedmiotów bezpośrednio związanych z metodyką nauczania lub innych przedmiotów dla grup nauczycieli. Uczestnicy są zaangażowanymi pedagogami, którzy mają motywację do doskonalenia swojego nauczania z roku na rok i przygotowania swoich uczniów do tego, by po ukończeniu studiów stali się kompetentnymi nauczycielami. Warsztaty przebiegały według struktury Warsztat Typ II (patrz wyżej):

- Powitanie uczestników i ćwiczenia rozgrzewające

- Wprowadzający EntreComp

- Opracowanie EE w ITE

- Wprowadzanie EE do ITE

3.6. Konkluzje powarsztatowe

W tym rozdziale przedstawiono główne wyniki i opinie dotyczące warsztatów. W ramach żywej dyskusji wiele z nich zostało wymienionych w różnych częściach warsztatu, ale obecnie są one zebrane w ramach głównych tematów w celu lepszego ich zrozumienia.

Zrozumienie przedsiębiorczości

- Zastanów się, co przychodzi ci do głowy, gdy słyszysz/obserwujesz słowo "Przedsiębiorczość" - zapisz pierwsze skojarzenie i porównaj z odpowiedzią osoby siedzącej po twojej lewej stronie. Przedyskutujcie to.

o Najczęściej spotykane odpowiedzi: wiedza biznesowa, cechy inteligentnej osoby, zdolność do organizowania się, projekt PIETE

- Co to znaczy być przedsiębiorczym w dzisiejszych czasach? Pomyśl o trzech znakach - porozmawiaj z osobą siedzącą po twojej prawej stronie.

o Najczęściej spotykane odpowiedzi: prowadzenie zrównoważonego życia, nie marnowanie szansy, gdy się pojawi, zdolność do zarabiania pieniędzy, zdolność do pracy z własnymi zasobami (pieniędzmi, czasem, itp.), umiejętność zarządzania przedsiębiorstwem.

o

- Jak bardzo jesteś przedsiębiorczy? (dyskusja w grupie)

o Uczestnicy doszli do wniosku, że Polacy są dość przedsiębiorczy i może to być ich postkomunistyczne dziedzictwo - w przeszłości, w czasach PRL-u, ludzie musieli być bardzo zaradni, aby organizować rzeczy dla siebie i tak pozostali, choć prawdopodobnie nie nazwaliby tego przedsiębiorczością, ale raczej zaradnością.

- Czy istnieje wspólna definicja/zrozumienie przedsiębiorczości w grupie?

o Uczestnicy zgodzili się, że przedsiębiorczość jest czymś więcej niż tylko wiedzą związaną z biznesem, choć zdają sobie sprawę, że wiele osób, w tym nasi studenci ITE, kojarzą ją głównie z biznesem. Staraliśmy się przetłumaczyć ją na język polski, aby nadać jej pełne, szerokie znaczenie, a nie tylko dosłowne tłumaczenie słowa "przedsiębiorczość". Wymyśliliśmy termin "zaradność". W języku polskim zawiera ono szeroko rozumiane umiejętności związane z przedsiębiorczością.

Wprowadzając EntreComp

- 4 osoby słyszały o tym terminie (z powodu projektu PIETE).

- Zestaw narzędzi dydaktycznych EE został przedstawiony w skrócie

- Koło EntreComp zostało wprowadzone w odniesieniu do wszystkich 15 kompetencji

Opracowanie EE w ITE

Zastosowano metodologię pracy grupowej (podobnie jak w przypadku warsztatu typu I): Na każdej z nich znajdowało się 5 kartek papieru z innym zdaniem rozpoczynającym się na każdej z nich. Uczestnicy powinni wybrać jedną z nich (na ślepo) i napisać jak najwięcej zakończeń, a następnie przedstawić swoje pomysły innym parom. Najczęstsze odpowiedzi zostały przedstawione poniżej:

- EE powinno być wprowadzone do ITE, ponieważ...

o należy ją włączyć do wszystkich programów, aby uczynić ludzi bardziej przedsiębiorczymi.

o W dzisiejszych czasach nauczyciel musi być przedsiębiorczy (organizować zasoby, mieć dobre umiejętności komunikacyjne, być dobrym negocjatorem, zarządzać czasem, itp.)

o jest to jeden z priorytetów Unii Europejskiej, a nauczyciele powinni być zorientowani globalnie i mieć szerokie perspektywy.

- Trudno byłoby wdrożyć EE do ITE, ponieważ...

o programy kursów są przeciążone (aby zostać nauczycielem danego przedmiotu studenci muszą studiować sam przedmiot oraz metodykę i pedagogikę jego nauczania).

o studenci nie są dziś zbytnio zmotywowani (w porównaniu z sytuacją 5 lat temu).

o nauczyciele są przeciążeni.

o Nauczyciele nie posiadają wiedzy na temat EE czy EntreComp.

o Nauczyciele nie są zmotywowani do wprowadzania dodatkowych elementów do swoich przeciążonych programów.

- EE jest już częścią programu nauczania ITE, ponieważ...

o niektóre z jego elementów są wprowadzane do programu nauczania, np. myślenie etyczne i zrównoważone (etyka w pracy nauczyciela - opracowana na zajęciach z metodologii przez niektórych nauczycieli), kreatywność (zajęcia z metodologii), motywacja, mobilizowanie zasobów.

- Dobrym sposobem na włączenie EE do programów ITE byłoby...

o uświadomienie nauczycielom ITE szeroko pojętej przedsiębiorczości, jej znaczenia, komponentów EntreComp.

o motywowanie nauczycieli do wprowadzania EE do swoich programów ITE (np. oferowanie pewnych zachęt).

o zapewnienie nauczycielom ITE pewnych gotowych zasobów, które będą wykorzystywane podczas ich nauczania.

Wprowadzanie EE do ITE

Uczestnicy zgodzili się, że będą bardziej wyczuleni na EE i komponenty EntreComp i będą starali się świadomie dostrzegać, które z nich są już obecne na ich kursach. Następnie spróbują wdrożyć więcej komponentów, jeśli czas na to pozwoli. Wszyscy zgodzili się, że największym wyzwaniem będzie prawdopodobnie uczynienie innych nauczycieli ITE (spoza organizacji będących partnerami PIETE) wystarczająco zmotywowanymi do wdrożenia elementów edukacji EE do swojego nauczania. Następnym krokiem będzie zastanowienie się nad pewnymi zachętami dla nich. I, oczywiście, należy ich poinformować o znaczeniu edukacji EE.

4. Podsumowanie i dalsze kroki

Kompilacja "Entrepreneurship Education Capacity Building Compilation" została opracowana jako istotny atut projektu PIETE, aby pomóc współpracownikom i menedżerom szkół wyższych w rozpowszechnianiu kompetencji z zakresu przedsiębiorczości w ramach wstępnego kształcenia nauczycieli.

Na podstawie 6 warsztatów i dogłębnych dyskusji z licznymi pedagogami doszliśmy do głównego wniosku, że zamiar istnieje, ale brakuje zapału. Prawie wszyscy pedagodzy, którzy są zaangażowani w podnoszenie jakości ITE, również uznali znaczenie kompetencji z zakresu przedsiębiorczości i byli gotowi podjąć dalsze kroki w tym kierunku. Główną barierą był jednak brak jasnego zrozumienia kompetencji związanych z przedsiębiorczością, a ponadto brak praktycznych narzędzi, które mogłyby je wspierać.

W konkluzjach tych podkreślono podstawy projektu PIETE w ujęciu ogólnym oraz cel niniejszego dokumentu. Dążymy do zapewnienia tego narzędzia wszystkim osobom kształcącym nauczycieli, które potrzebują tylko iskry do rozpoczęcia rzeczywistych działań. Niniejsza kompilacja została przygotowana z wyraźną intencją bycia praktyczną, opartą na rzeczywistości i łatwą do wdrożenia. Jednak nawet najlepsze motywacje mogą przynieść rezultaty tylko wtedy, gdy spotkają się z intencjami swojej grupy docelowej. Dlatego los tego dokumentu leży w twoich rękach - jeśli jesteś gotów zrobić kolejny krok.

Jak stwierdza chińskie przysłowie:

"Podróż tysiąca mil zaczyna się od jednego kroku"

Funded by the Erasmus+ Programme of the European Union

Deklaracja misji

Niniejszym wyrażamy chęć dalszego zaangażowania we wspieranie wysiłków i działań w ramach projektu PIETE (Partnership for Initial Entrepreneurship Teacher Education) - projektu Erasmus+ dotyczącego promowania edukacji w zakresie przedsiębiorczości w obszarze kształcenia nauczycieli. Nasze wsparcie może przejawiać się w osobistym uczestnictwie w warsztatach PIETE, jak również poprzez proaktywny wkład w dystrybucję i upowszechnianie rezultatów projektu. Uważamy, że istotne jest wsparcie dla wdrożenia kompetencji w zakresie przedsiębiorczości w kształceniu nauczycieli za pomocą wszystkich środków przewidzianych w projekcie PIETE.

2021

Imię i nazwisko	Instytucja	Adres e-mail	Podpis

www.entrepreneurialteachers.eu

Contact us

Twitter: @piete_project
Facebook: @PIETEproject
LinkedIn: pieteproject

The information and views set out in this publication are those of the authors and do not necessarily reflect the official opinion of the European Union. Neither the European Union institutions and bodies nor any person acting on their behalf may be held responsible for the use which may be made of the information contained therein.